

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

UKRAЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

ПРОЛЕТАРІЯТ НІМЕЧЧИНИ ГОТУЄ ЖОВТНЕВУ РЕВОЛЮЦІЮ.

Саме в цьому місяці радять на конференції в Гази представники імперіалістичних держав у справі ствердження так званого плану Йонга і "ліквідації наслідків минулої війни". Це вже друга така конференція за останнє десятиліття. На обох конференціях намагаються імперіалістичні країни припинити загострення, що виникли з-за сплати воєнних боргів і відшкодувань. Антантські побідники зважали усі воєнні сплати за минулу світову війну на Німеччину й присудили їй за планом Йонга сплачувати через 37 років по 473 мільйонів і 700 тисяч доларів річно на рахунок воєнного відшкодування антантським державам, головно ж Англії, Франції, Італії і їхнім васалам.

Знов англійські, французькі й італійські імперіалісти задоволилися в американських банкірів і узаалежують сплату догів Америки від сплати воєнного відшкодування Німеччині. Таким чином усі вони намагаються свої воєнні витрати звалити на німецьких працюючих, яких засуджує план Йонга сплачувати через два покоління оті воєнні відшкодування, репарації. Із саме в той час, коли німецький соціал-демократичний уряд погоджується на план Йонга, щоб звалити оті мільярди доларів на німецький пролетаріат, соціал-демократичний прем'єр Мюлер в парламенті висунув план в минулому місяці грудні, щоб німецькій буржуазії зменшити податки на капітал до 250 мільйонів доларів річно.

Оцей план Йонга посилює наступ капіталу на працюючих Німеччини, змінює гніт капіталістичної раціоналізації й висискує праці працюючих, а це знов спричинило страшне зростання армії безробітних. Усе те підсилює революціонізацію працюючих мас Німеччини й до дверей соціал-фашистської "демократії" шораз настигавше страхе революція німецького пролетаріату. Про це говорив недавно один вожака фашистської райхсери: "Ми напередодні державного збанкрутування. Протягом 1930 року, в наслідок плану Йонга — слід чекати на заколоті".

Так воно й буде. Зростання революційних лав німецького пролетаріату, боева готовість, що й виявили німецькі працюючі в час травневих барикадних боїв у Берліні і по всіх індустріальних центрах Німеччини, оте воєнне підготували 200-тисячної армії Червоних Фронтівиків, що збройним наступом йдуть на чергібалівських пошавів і соціал-демократичних ватажків, всі ті масові демонстрації мільйонних німецьких працюючих мас готувать кровавий, побідний Жовтень над німецьким капіталом й буржуазією.

ВОЄННІ КОНФЕРЕНЦІЇ В ГАЗИ І ЛОНДОНІ.

Новий рік розпочали імперіалістичні країни світу прискоренням мобілізації воєнних сил. Дня 3-го січня зіхалися їхні представники на конференцію до Гази, щоб злагіднити усі ті суперечності, що їх спричинила минула світова війна. Відомо ж, що побіда антанта змусила Німеччину, Австрію, Богдарию й Угорщину поповнити усі воєнні витрати антантських країн. Німеччині протягом перших 37 років присудили платити по 473 мільйонів і 700 тисяч доларів річно; Болгарії 2 1/2 мільярда левів розподілено на щорічну сплату по 12 мільйонів левів; Угорщина платить вже по 10 мільйонів корон річно і по стільки мусить платити аж до 1966 року. На Австрію теж наложено велику суму гроша, але, що вона сама ледве живить, звільнено її від сплати на 20 років.

Усі ті довжикни й віртели суперничать між собою щодо платежів отих репараційних догів й щодо висоти визначеної суми. Німеччина від тиском працюючих мас, що не хочуть дати використати себе не тільки чужоземному, але й власному капіталові, домагається певних уступок від своїх віртелів. Болгарія жадає дальше зменшення визначеної на неї суми, заявляючи свою неплатоспроможність; Угорщина таксама каже, що довше не буде платити, як до 1943 року. Американський капітал натискає знов собі на Англію й Францію, щоб і вони платили свої догви, що їх зтягнули на минулу світову війну.

Всі оті репараційні догви викликають певні загострення між самими капіталістичними країнами й на тій конференції в Гази усі вони стараються усунути ті суперечності між собою, що виникли з-за платежів воєнних коштів. На конференції тій шукають шляхів, щоби всі гроші сплатити, а увесь той тягар платежів перенести на плечі працюючих мас даної країни. У тому одному вони всі згодні, що усі воєнні кошти треба відобути з трудящих мас й по тій дорозі йдуть як віртели, так і їхні довжикни.

Ледве-що закінчилась Гагська конференція репараційних догів, а вслід за нею відкрився в другій половині січня конференцію в Лондоні. На тій конференції обговорюють пред-

ставники великих імперіалістичних держав справу морського зброєння. З морським зброєнням йде впарі планування морів. Дотепер пануючою державою на морі була Англія. Повоєнні роки висунули для Англії поважного й небезпечного конкурента на світовому ринку, а тим самим і на морі, Америку. Вслід за великими морськими державами почали спорити між собою й менші держави на менших водах. Італійські й французькі імперіалісти теж заговорили за свої впливи на менших водах. З того почалося морське зброєння наздогін. Одні наперед одних будують нові воєнні кораблі меншої й більшої тонажі, влоконають крейсери, дреднавти, підводні лодки. Усі збільшують воєнні сили, щоб забезпечити за собою панування на воді.

Щоб вшорумувати зброєння на морях, імперіалістичні країни морів скликали конференцію до Лондону й саме сьогодні радять. Англійські імперіалісти вже навіть визнають паритет Америки, годяться на те, щоб Америка будувала стільки воєнних кораблів, що й Англія, так представники американського капіталу заявляють, що вони можуть погодитися на будування крейсерів тільки у відношенні 21:13, тобто на 13 воєнних крейсерів англійських Америка побудує 23 крейсери.

Конференція радить далі і, як висказався президент Гувер "проблеми, що їх розв'язує конференція такі технічно-складні, що завершення роботи конференції за 3—4 місяці було б саме собою велике досягнення". Чотири місяці будуть радити імперіалістичні ватажки, щоб зменшити, знехлупити ті загострення, що їх несе самий зріст і розвиток капіталістичної продукції.

Обі ті конференції, Гагська й Лондонська, є спрямовані на те, щоб погодити спірні питання імперіалістичних таборів, об'єднати їхні воєнні сили, затиснути одношляний воєнний фронт проти Радянського Союзу, і в слушний момент піти на його збройним нападом. Міжнародні події розгортаються далеко швидше, чим цього бажає історія. Більшою наявною революційної лави всесвітнього пролетаріату, класові бої охопили усі країни капіталістичного світу, революційний визвольний рух змагається й стає шораз загрозливішим. Ось чого боються імперіалістичні ватажки й шукають перш усього пригнати свої хатні суперечності, щоб об'єднаним фронтом кинути на фронт працюючої класи. Одначе працюючі маси уважно стежуть за рухом імперіалістів. Вони теж лагодяться зустріти збройною силою боевого пролетаріату імперіалістичних напасників, готові кожночасно до надешньої відсичи.

МОЇ ПЕРЕЖИВАННЯ В ЧУЖИНЦЬКІЙ ЛЕГІЇ В МАРОККО.

(Лист польського робітника з Франції, надісланий до "УР.В.")

До редакції "Укр. Роб. Вістей" напісав допис від одного польського робітника, який працюючий у Франції, дався намовити вступити до чужинецької легії. Допис передаємо в цілості.

"Я прийшов на контракт ще в 1924 р. до містечка Мавтлеси, у Франції. Там працював в ур-фабриці залізних виробів. Денно заробляв я 12,50 — 14,50 франків (це є 40 ц.). З тих грошей я не міг ніяк вижити. Я вступив шукати іншої роботи. У тому часі намовили мене, щоб я записався до французької чужинецької легії до Марокко й по вислуженні 5 років у тій легії дістану 25 тисяч франків, та право громадянина Франції.

Я був в той час молодий, всего мав 21 років, тому й не дуже розбирався у тій справі. Я вписався до тієї легії. Спочатку, як я вписувався, мені приобіцяли виплатити зараз 500 франків на місяць. Тимчасом по вписі я не отримав ні одного сентима. Таких, як я, дурних, було багато. Оце й збирав нас до купи й повезли до міста Масейл. Там завели нас на команду й один офіцер приказав скинути цивільне вбрання й продати. Ми хотіли самі продати в місті, але той самий офіцер приказав нам не рушитися ані з місця. До касарні прийшов вже торговець-лихвар і той почав зараз "купувати" від нас, найменших легіонів, цивільне вбрання. Мое вбрання, за яке я заплатив 550 франків й ледве пару разів мав його на собі, продав офіцер за 15 франків, ще й казав, що мені заплатив більше, як вбрання вартує.

Ще трохи й нас заладавали в дорогу. Нас привезли до Алжирі, в Африці. Тут у містечку Белабе дали нам по 250 франків, й зачали нас обрихтовувати на савдати. Отак гонили нас 4 місяці й знов дали кожному по 250 франків (\$10). Коли вже добре обрихтували, вивезли нас в 1925 р. до того легендарного Марокко. Тоді саме була війна в Марокко з тубильцями під проводом Аб-Дель-Крима. Усі ми мусіли там диями й ноцями везатися. Коли я в марші впавав безсилний, від мене забрали на при-

каз офіцера уся зброя й ідо, а мене самого лишили в боді на власну судьбу. Я зі страху плавав, молився й проклинав усіх. Побачивши усі ті страхотні мароканської війни, мені стало так лачно, що я боявся загубити мову. Я чекав з дня на день того часу, коли мене вже отих 5 років, на яких мене купили в ту чужинецьку легію.

Якось дожив я того дня, коли я вже міг відійти. Мене знов хотіли наняти на 5 років, але я ледве відкачався від того "добра". Я й таки на своїй мові сказав їм: — А щоби вас земля не втримала, коли б я мав ще раз піти у те ваше пекло.

Залишив я легіоні по 5 років моеї важкої служби й поїхав до Марсиль. Дорогою я тиньвів, що тепер дістану тих 25 тисяч франків, які обіцяли мені на початку, як вербували. Я й дістав: вбрання таке, що його надівають кримінальникам, сорочку за 2 франки, паперовий ковпирець, одну хуцатинку до носа, розбиті черевки й 16 франків на дальшу дорогу. Оце й все, що мені видали за 5 років пеклольної служби в чужинецькій легії в Марокко. Й хоч я вивув тих клятих 5 років, я не смію навіть говорити про те мое переживання, бо я належу ще 6 місяців під військовий суд. Що більше, я мущу увесь той час робити там, куди мене призначить бюро праці.

Коли ж я вліпнувся у військовій адміністрації за оті гроші, що приобіцяли спершу, мені відповіли, що я вже дістав свої гроші й можу бути радий, що з мене у мароканській війні не зробили гуляка, а вкінці "порадили" мені сидіти тихо, бо 6 місяців я належу ще під воєнний суд.

Польський робітник з Галичини. Південна Франція.

Французькі імперіалісти завоювали землі Африки й поробили з них свої колонії, уярмлюючи місцеве населення. У тих колоніях страшно визнають тубильців й ті у збройних повстаннях стараються скинути ярмо французького

імперіалізму. Таке повстання було в останніх роках під проводом Аб-Дель-Крима. На війну з повстанцями загонями тубильців й на здавлювання їхнього визвольного руху вислали французькі імперіалісти чужинецькі легії. До тих

легій вербують зчаста молодих невідомих робітників, приобіцяючи їм тисячі франків. На оті обіцянки дав спіймати себе й отой польський робітник, якого фашистська Польща вислала на жеври за хлібом до своєї союзниці, Франції.

ЛІГА КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ ЗАКЛИКАЄ ДО БОРОТЬБИ.

Ліга Комуністичної Молоді в Торонто, Вінніпегу і Монреалі скликає анти-імперіалістичну конференцію, щоб боротися проти навчання кадєтів і проти приготувань до надходячої імперіалістичної війни.

В Монреалі відбулася вже преліминарна конференція, на якій було приуخته досить велике число делегатів від швейцарської й інших робітничих організацій. Преліминарна конференція вибрала головою Г. Блейна і обговорила багато важних питань, включаючи способи і средства поширити цілі цієї конференції.

На порекрі поліції, яка страшить власників салів відібраним лавцею трудно було переконати делегати салів, та Комуністична Ліга Молоді поробила старання і преліминарна конференція відбулася на 19. січня.

Хоч Дакімі Симпсон старався недопустити вістку про конференцію до трейд-юніонних членів, то багато юніів відгукувалися на запрошення Ліги й вислали своїх делегатів.

Ця конференція, де лиш початок широкої агітації проти загальної імперіалістичної робітничої молоді і проти трійної імперіалістичної пропаганди, яку веде панельна класа в Канаді. Зараз, коли Дакімі Симпсон старався "достойним" контролером міста Торонто, він старається сповнити свої обіцянки дані

панельній класі, які мають на цілі осліплявати і дурити робітничу класу і запродувати її босам.

Найновішим доказом його вірності панельній класі є видання заборони, на підставі якої не вільно комуністам входити до "святих" місць робітничих салів і оксеравувати їх комуністичною пропагандою.

Ліга Комуністичної Молоді Торонто скликає анти-імперіалістичну конференцію, щоб боротися проти військового навчання кадєтів і проти приготувань до надходячої імперіалістичної війни. Члени Ліги відідали певне число трейд-юніів, говорячи до них і хоч не всі ці юнії вислали своїх делегатів на конференцію, то все таки по відданню делегата Ліги, на кожній їх митингу відбувалися гарні дискусії.

Дакімі Симпсон заховав це. Він не був би вірним слугою панельної класи, коли б він не пробував спіймати цілі боротьби проти навчання кадєтів. Оце, щоб не дати спомогти членам юнії глядати на ці речі своїми очима і окупити їх своїм розумом, він приказав сторожам не впускати до салів нікого комуніста.

Але Дакімі повинен тимити, що Робітничий Дім не є те саме, що Квіне Парк. Члени юнії також скажуть своє слово про ці дребенячки мундольської методи Дакімі Симпсона.

ЦАРАНІСТИ РУМУНІЇ ОРГАНІЗУЮТЬ ПОГРОМИ.

Націоналцараністична влада не перестає тероризувати, знущатися та збиткуватися над класово свідомими працюючими Румунії. Вона забороняє збори працюючих, переводить труси за трусами в льякалах робітничих організацій, та приватних мешканців, конфіскує найневинніші книжки та цілими десятками арештує робітників і робітниць. В Букарешті, Темішварі, Ясах, Кишиневі та Чернівцях у останніх часах майже що дня арештує та водить по поліцейських казачатах класово свідомих працюючих.

В Чернівцях за останній місяць арештувала сігуранца двома наворотами зверх 40 робітників і робітниць, які ще й по сьогодні сидять в тюрмі. Раз перевела сігуранца масовий арешт на 13. грудня м. р., закидаючи арештованим зв'язок з розкидуванням комуністичних протестних маніфестів проти масакри робітників у Букарешті дня 13. грудня 1918 р., а другий раз перевела масовий арешт на 25. грудня за скликання конгресу Унітарних Професійних Сілок у Чернівцях. Між арештованими находяться і т.т. Галицький, Готинчай і Терельський Кароль. Т. Фітвиана арештувано на 13. грудня м. р. а т. Т. Галицького й Терельського на 25. грудня м. р.

На 29. грудня м. р. сігуранца розігнала зібрання мужів довір'я партії Визволення та арештувала 12 селян, членів партії ніби за те, що вони не мали документів коло себе. Іх на другий день відсадили під байонетом з постерунку на постерунку до дому.

На 31. грудня сігуранца перевела трус у партії Визволення та приватних льякалах.

З поступовання націоналцараністичної влади видно ясно, що вона чим день, то більше фашизується, а соціал-демократи помагають їй у тому. Влада тероризує та збиткує робітників та робітниць, а соціал-демократи піддають їй ще більше охоти до терору та оцорнюють у своїх газетах революційний робітничий рух.

Націоналцараністична влада відповідає нужденним, голодним і голим безробітним робітникам на домагання роботи хліба нагаями, водою з сикавок та тюрмами. 28 грудня м. р. в Темішварі й в Ясах виступило на вулицю демонстративно домагатися хліба й праці тисячі голодних безробітних, а націоналцараністична влада змобілізувала цілі компанії поліції, й сігуранца та вогневу сторожу, щоби нагаями та водою з сикавок розігнали демонстрантів. Між безробітними демонстрантами й поліцією прийшло до кривавої сутички, де поліція збила до крови робітників та кілька десятків безробітних заарештувала. Таку відповідь дає кривава націоналцараністична влада безробітним робітникам, які гинуть, з цілими родинами з голоду.

Але дикий терор влади та шкування соціал-зрадників на революційний рух працюючих мас не спійнить цього руху та не вратує буржуазії від її неминучої загибелі.

Класово свідомі працюючі міста й села йдуть уперед. Вони не дадуться відстрашити кривавим терором буржуазії а на дикий терор відповідають вони ще кріпшою солідарністю й організованістю та поглибленням класової свідомости й ширення її поміж темними робітниками й селянами.

БЕЗ ХЛІБА Й БЕЗ РОБОТИ.

Масове безробіття в Румунії та Угорщині.

В Букарешті та Констанці підчас великих демонстрацій безробітних на 4. січня трапилось кілька сутючок з поліцією. Поліція тільки над вечір спромоглася розігнати демонстрантів. Заарештовано кількох провідних діячів унітарних революційних профсоюзів та робітничо-селянського блоку. В Ясах поліція не змогла розігнати демонстрацію через активний опір демонстрантів. Демонстранти розійшлися тільки після того, як на них напали дуже загони жандармів.

По всій Угорщині на минулому тижні почався масовий рух безробітних під гаслом "вимагаємо праці й хліба". У кількох містах відбулися демонстрації перед магістратами. Під тиском бойового настрою безробітних соціал-демократична партія мусіла була скликати в кількох містах збори безробітних, щоб утримати в своїх руках масовий рух. Соціал-демократи силкуються ліквідувати рух безробітних намовляючи їх відрядити делегацію на переговори з мейорамі міст.

СТРАЙКОВИЙ РУХ В АНГЛІЇ ШИРИТЬСЯ.

На фарбувальні "Лейн Дан Ворк" в Ілдоні (Поркшир) спалахнув страйк на знак протесту проти звільнення 100 робітників.

В Поркширі у районі Селдвіла страйкують робітники 9 текстильних підприємств, вимагаючи підвищити заробітну плату. Рух за підвищення заробітної плати перекинувся в район Педсі (Поркшир), де також застрайкували робітники текстильних підприємств.

З червня до жовтня минулого року в Індії відбулося 38 часткових страйків. Найбільшим конфліктом був страйк на джутових підприємствах у Бенгалії. Страйк, де брали участь 272 тисячі осіб, призвівши до втрати майже 3 мільйонів робітних днів, закінчився успішно для робітників. У текстильній промисловості відбулося 20 страйків, де брали участь 133,350 осіб; за час цих страйків втрачено понад 3 мільйонів робітних днів.

САБОТАЖІ І СТРАЙКИ В ГАЛИЧИНІ.

Невідомі люди підпалили державну лісничку в Підземні біля Романова, бобречко-го повіту. Погоня за саботажниками не вдалася.

До польського літака, що в наслідок атмосферних умовин осів на полях фільварку в Гоколо, сокольського повіту, незнані люди через довгий час стріляли, силкуючись "продіратити літака".

На прикордоннім відтинку біля Сенкевич хтось застрелив польського поручика.

На тартаку Германа Рота страйкували робітники, вимагаючи 8-год. робітного дня та більшої заробітної плати. Не зважаючи на ріжні загрози і звільнювання, страйк покличився цілковитою перемогою робітників. Запроваджено 8-год. робітний день, збільшено платю на 10 відсотків, встановлено додаткову на помешкання та відпустки. Зараз після того почався страйк в другому тартаку, у Кумерскера, де завівся такий самий визиск, як був у Рота перед страйком.

Товариші! Приєднуйте нових передатників для "Українських Робітничих Вістей"!